

BarokOpera
Amsterdam

Foto: Jaap Kroon
Campagnebeeld: Modern Story Studio

Ontvoering uit de Harem

artistieke & muzikale leiding
Frédérique Chauvet
regie & composities
Selim Doğru

Programma

Mozart in Istanbul

Ontvoering uit de Harem

Mozart in

Istanbul

Speellijst

Mozarts *Ontvoering uit de Harem* is een voorstelling van 1u50 met pauze in de theaters, en van 30 min. zonder pauze op de Parade. De gesproken teksten zijn in het Nederlands, de gezongen teksten in het Duits. De aria's van Selim Pasja worden gezongen in het Turks.

Boventiteling: Nederlands

29 juli t/m 1 augustus

Parade Amsterdam

28 t/m 31 augustus

Parade Utrecht

10 oktober | 20.00

Goudse Schouwburg

12 oktober | 20.30

Atlasheater Emmen

22 oktober | 20.00

Podium Mozaïek Amsterdam

25 oktober | 20.00

Schouwburg Hengelo

2026

22 februari | 16.00

De Meervaart Amsterdam

24 februari | 20.15

De Lievekamp Oss

3 maart | 20.00

Schouwburg Odeon Zwolle

Credits Parade

Frédérique Chauvet

artistieke & muzikale leiding

Selim Doğru

regie, composities en dialogen

Bülent Evren decor

Ezgi Köroğlu kostuums

Dirk Blom lichtontwerp & techniek

Aafke de Vries dramaturgie

Nicky van Cleef choreografie

Mark Toxopeus Mozart bewerking

Zangers

Tinka Pypker sopraan

Jacques de Faber tenor in Utrecht

Wiebe-Pier Cnossen bariton in Amsterdam

Sinan Vural bariton

Klassiek Westers instrumentalisten

Frédérique Chauvet, dwarsfluiten

Lucie de Saint Vincent, piano

Klassiek Turkse instrumentalisten

Uğur Akbaba kanun

Selim Doğru Turkse percussie

Dans

Nicky van Cleef

Crew

Nicky van Cleef productieleider

Caroline Heller kleeidster

Bert Trenning logistiek

Onno Heerlien voorstellingsleider

Henk Wijnen digital/creative support

Mozart in Istanbul

Ontvoering uit de Harem

BarokOpera Amsterdam

BarokOpera Amsterdam brengt muziektheater waarin iedereen kan kennismaken met populaire opera uit de 17e, 18e en 19e eeuw. Maar de prachtige muziek van deze opera's komt pas volledig tot haar recht in combinatie met dans, schaduwtheater en andere kunstvormen. We brengen deze tijdloze verhalen uit het cultureel erfgoed daarom in een vorm die past in de wereld van nu.

Al sinds 2000 brengen we jaarlijks een nieuwe, eigentijdse productie in de Nederlandse en Franse theaters. De komende vier jaar slaan we nieuwe wegen in. De oorspronkelijke werken bevatten vaak geromantiseerde fascinaties voor niet-Westerse culturen. Die vertalen we naar de hedendaagse wereld door in oprechte dialoog te treden met makers en artiesten uit andere culturen.

Wie Miloš Formans film *Amadeus* kent weet dat Mozart met *Die Entführung aus dem Serail* in 1782 een grote vernieuwing bracht. En met groot succes! De setting van een exotisch Ottomaans paleis was destijds hip! Ook opdrachtgever keizer Joseph II was onder de indruk van het resultaat: "*Zu schön für unsere Ohren, und gewaltig viel Noten lieber Mozart!*", zou zijn reactie zijn geweest.

Ondanks dat men nog vrij weinig wist van de Turkse cultuur haalde Mozart het maximale uit wat hij voor handen had. Hij voegde een aantal militaire Turkse instrumenten aan het orkest toe en wisselde in zijn compositie bewust Westerse meerstemmigheid af met Oosterse klanken, ritmes en melodieën. Hij zette die afwisselingen bovendien heel geraffineerd in om de personages en hun emoties te benadrukken.

In deze nieuwe komische, sprookjesachtige *Mozarts Ontvoering uit de Harem* gaan we een stap verder op de weg die Mozart insloeg. In nauwe samenwerking met mede-oprichter van BarokOpera Amsterdam Gerolf Slot en de in Istanbul geboren regisseur/componist Selim Doğru ontwikkelden we een concept met een veel realistischer Ottomaanse setting. Door toevoeging van traditionele Turkse muziekinstrumenten, nieuwe dialogen en nieuwe Turkse klassieke muziek bevrijden we de oorspronkelijke rollen van de pasja en de harembewaker uit hun karikaturen.

Samen met de Westerse personages laten we hen nu echt tot leven komen als mensen van vlees en bloed uit het Ottomaanse Rijk!

Frédérique Chauvet,
artistiek leider BarokOpera Amsterdam

Deze productie

Mozart is een componist voor wie ik de grootste bewondering heb. Want hij bereikte het moeilijkste in de kunst: hij realiseerde de perfecte ontmoeting tussen eenvoud en diepgang. Je kunt voor je geboorte naar zijn muziek luisteren in de buik van je moeder, en ook een dag voor je sterft.

Het is een superieure, speciale en moeilijke zaak om diepe en filosofische werken te produceren. Nog moeilijker en superieurder is het om dat te doen met grote eenvoud en soberheid. Op dat gebied heeft Mozart mij vanaf mijn eerste dag als componist geïnspireerd.

Toen Mozart deze opera componeerde, wilde hij dat iedereen die gemakkelijk zou begrijpen, ervan zou genieten, erom zou lachen en zich ermee zou vermaken. Met precies die visie hebben we zijn werk opnieuw geïnterpreteerd. We wilden een voorstelling maken voor zowel de echte operaliefhebbers als mensen die voor het eerst naar een opera gaan. Met volledig nieuwe dialogen en een regie vol interessante verrassingen en plezier voor het hedendaagse publiek.

Toen Mozart deze opera componeerde, had hij zeer weinig kennis van Turkse muziek en cultuur. In het Oostenrijk van toen was bekend dat de Turkse muziek zeer melodieuze en vol versieringen was, en kende men het ritme van de Janitsarenmuziek (Turkse militaire muziek). De rest was volledig het product van Mozarts verbeelding.

Je zult muziek horen waarin klassieke Turkse instrumenten samen spelen met klassieke westerse instrumenten uit Mozarts tijd. Misschien was dit wat Mozart zich werkelijk voorstelde: hij had naar Istanbul willen gaan om daar enige tijd door te brengen en de muziek en cultuur van die tijd van dichtbij te leren kennen. Misschien had hij gedroomd van het toevoegen van enkele Turkse muziekinstrumenten aan het orkest.

We hebben een nieuwe interpretatie gecreëerd die enigszins overeenkomt met het antwoord dat ik mezelf gaf toen ik me afvroeg wat hij zou hebben gecomponeerd als hij dit allemaal had kunnen doen. Hij zou het personage van de bewaker zeker niet Osmin noemen maar Osman – de naam Osmin bestaat eigenlijk niet. In de originele versie van deze opera heeft Selim Pasja geen enkele aria, en hij zingt in geen enkele productie die ik tot nu toe gezien heb.

BarokOpera Amsterdam kwam met een geweldig idee en vroeg me om een aria te componeren voor Selim Pasja. In deze voorstelling zul je twee aria's van Selim Pasja horen, begeleid door moderne dans

en ons bijzondere orkest. In deze nieuwe aria's zul je zowel klassieke Ottomaanse als klassieke westerse muzikale kleuren tegenkomen. Je kunt zelfs het gevoel hebben dat ergens de geest van Mozart vaag door de muziek waart.

Met onze voorstellingen realiseren we de wereldpremière van deze nieuwe aria's. Ik ben echt heel benieuwd wat jullie denken van onze gloednieuwe interpretatie. We kijken uit naar jullie reacties. Geniet van de voorstelling.

Selim Doğru,
regisseur, componist en schrijver

Scenografie

Het toneelbeeld voor *Mozarts Ontvoering uit de Harem* is geïnspireerd op Oosterse schilderkunst. In de traditie van de Ottomaanse miniatuurkunst creëren we een landschap in de omgeving van Istanbul. Door hun frontale perspectief geven Ottomaanse ‘miniaturen’ eenzelfde plaats aan binnen en buiten, waardoor ook vandaag de dag het oog van de kijker vol verbazing door het beeld blijft dwalen. Het effect is... een duizeling – in de voorstelling dwalen de zangers/spelers door een drie-dimensionaal beeld – zij completeren deze reusachtige miniatuur. De perspectivische blik zoomt naar binnen toe – en die omvat tegelijkertijd ook de buitenkant. Voor dit toneelbeeld werkte ik samen met Dirk Blom (lichtontwerp), Ezgi Köroğlu (kostuums), en Henk Wijnen (digital/creative support).

Bülent Evren,
scenografie

Kostuums

In de opera *Mozarts Ontvoering uit de Harem* wilde ik de authentieke aspecten van de personages in de magische sfeer van Istanbul benadrukken met krachtige objecten. Hiervoor selecteerde ik eerst iconische stukken voor elk personage. Ik bracht een brug aan tussen modern en klassiek in de ontwerpen om het tijdsconcept te vernieuwen. Bij het creëren van deze brug liet ik me inspireren door Vivienne Westwood.

Ik zorgde er daarbij voor dat de verschijning van alle personages bij elkaar en bij het decor paste. Istanbul is altijd een brug geweest tussen Oost en West. Op basis van dat idee paste ik een techniek toe waarbij ik verbindingen maakte tussen de personages en de gebeurtenissen door middel van de kleur- en patroondetails die ik selecteerde.

Konstanze's liefdesleed in het paleis vergeleek ik bijvoorbeeld met het leven in gevangenschap, en gebruikte daarvoor gestreepte patronen... Zoals de connectie tussen Belmonte's gestreepte kostuum en de lijnen van Konstanze's korset, of de connectie tussen Blonde's Vivienne Westwood-achtige gervuite rok en het gervuite tafelkleed, dat ik koos om haar stoere kant in een punkstijl te benadrukken.

Ik koos voor zachte en kreukvrije materialen, zodat de artiesten zich comfortabel voelden en optimaal konden presteren. Sommige kostuums heb ik opnieuw ontworpen, andere maakte ik van gerecyclede materialen. 90 procent van het vakmanschap, materiaalvoorziening, onderzoek en ontwerp van de kostuums is in Turkije uitgevoerd.

Ezgi Köroğlu,
kostuums

Mozarts taal in onze tijd

Mozart verwerkte in zijn *Entführung* elementen van de toen populaire “Janitsarenmuziek”, geïnspireerd door de militaire bands van het Ottomaanse Rijk. Hij voegde een Turkse trom, bekkens, triangel, piccolo en klarinet aan het orkest toe – waarbij die laatste vermoedelijk de *zurna* imiteerde.

Ik ben gefascineerd door de vraag of Mozart ook andere Turkse muziek kende. Vooral nog is daarvan geen bewijs. Maar ook Gluck gebruikte in zijn aria *Castagno*, *Castagna* al speciale wendingen in de toonladder die sterk doen denken aan de meest gebruikte makam in de klassieke Turkse muziek. Hoorden Mozart en Gluck misschien toch eens een muzikant uit de Janitsarenband een improvisatie spelen?

In onze productie voegen we instrumenten toe die destijds ook in de harem geklonken hebben: de kanun – een liggende harp met een sprankelend timbre – en de ney: een rietfluit met een flexibele, mystieke klank. Door deze prachtige klanken en muziek in ons midden op te nemen hoop ik een antwoord te vinden en zoek naar sporen in de partituur. Ik ben er nog niet uit. Wel heb ik ontdekt dat het Turkse idioom van Mozart veel subtieler is dan vaak gedacht. Behalve de bekende delen als het slotkoor *Bassa Selim* zijn er in de opera overal kleine fragmenten te vinden, waar je opeens een Oosterse parallelle melodie kunt horen of een korte versiering. Wanneer zo’n voorslag snel wordt gespeeld doet dat denken aan Oosterse kwarttonen. Het lijken kleine boodschappen van Mozart die de luisteraar bewust of onbewust richting geeft hoe de dialoog te interpreteren, welke gevoelens de personages hebben.

Voor onze versie gebruik ik een vijf-octaafs fortepiano, zoals Mozart zelf ook had. Als continuo instrument is het perfect voor het ritme en de bas, maar ook om dialogen met de Turkse instrumenten aan te gaan. De ritmische complexiteit en de flexibele toonhoogte van de Turkse muziek dwingt mij tot een andere manier van denken en spelen. Ik geloof dat deze ontdekkingsreis Mozart destijds evenzeer heeft geïnspireerd – en wij zetten die reis graag voort.

Anneke Veenhoff,
pianoforte

Mozarts oorspronkelijke werk

Mozarts opera *Die Entführung aus dem Serail* werd gecomponeerd in 1781-1782, in een tijd van culturele en politieke hervormingen onder keizer Joseph II van het Habsburgse Rijk. Joseph II was een groot voorstander van de Verlichting en wilde kunst en cultuur toegankelijker maken voor een breder publiek. Een van zijn speerpunten was het promoten van Duitstalige opera als tegenhanger van de Italiaanse opera, die destijds het Europese operatoneel domineerde.

Het genre van de Duitstalige *Singspiel* – een mengvorm van gezongen aria's en gesproken dialogen – paste perfect in deze hervormingsplannen. Mozart kreeg van Joseph II de opdracht een opera in het Duits te componeren, die zou aansluiten bij de smaak van het Weense theaterpubliek en tegelijk het nationale culturele erfgoed zou versterken. Voor de tekst koos Mozart een libretto van Christoph Friedrich Bretzner, dat later bewerkt werd door Gottlieb Stephanie de Jongere.

Het verhaal, dat draait om de redding van de ontvoerde Konstanze uit de harem van Selim Pasja, weerspiegelde de fascinatie van het 18e-eeuwse Europa met de 'Turkse stijl' en oosterse exotiek. Mozart maakte gebruik van de toen populaire 'Turkse muziek,' gekenmerkt door klanken die Turkse slaginstrumenten imiteerden en levendige ritmes, maar het waren vooral zijn diepgaande uitwerking van de karakters en emotionele expressie die de opera tot een meesterwerk maakten. Het creatieve proces kende echter enkele onverwachte wendingen.

De rol van Selim Pasja was oorspronkelijk bedoeld als een gezongen partij, maar de geplande zanger bleek op het laatste moment niet beschikbaar. Er was geen tijd meer om een nieuwe zanger te vinden en voor hem zijn partij op het lijf te componeren. Daarom gaf men zijn rol aan een acteur. Hierdoor werd Selim Pasja een unieke figuur binnen het operarepertoire: een belangrijk personage dat enkel via zijn woorden en aanwezigheid kracht uitoefent. Vanaf de première op 16 juli 1782 in het Burgtheater in Wenen was *Die Entführung aus dem Serail* een daverend succes. Het werk werd een mijlpaal voor het Duitstalige operagenre en bevestigde Mozarts reputatie als een van de grootste componisten van zijn tijd.

Aafke de Vries,
dramaturgie

Scène-indeling

Synopsis

De Spaanse edelman Belmonte arriveert bij het paleis van Selim Pasja in Istanbul. Daar zit zijn geliefde Konstanze gevangen, samen met zijn bediende Pedrillo en Blonde, de bediende van Konstanze. Zij zijn door piraten gevangen genomen en daarna verkocht op de slavenmarkt. Belmonte komt ze redden.

Het paleis wordt bewaakt door de ontoegankelijke harembewaker Osman. Hij is dol op de vrijheidslievende Blonde, maar zij weigert zijn onbeholpen avances. Zij en Pedrillo zijn verliefd op elkaar.

Om Belmonte in contact te brengen met Selim Pasja stelt Pedrillo hem voor als een zeer getalenteerd architect. Maar Selim Pasja is er met zijn gedachten niet bij: hij is erg verliefd op Konstanze. Zij is zijn favoriete haremdame en hij wil met haar trouwen. Konstanze weigert, omdat zij haar hart en haar eeuwige trouw aan Belmonte heeft beloofd. Selim Pasja worstelt met zichzelf: hij heeft macht over haar, maar wil haar niet dwingen. Hij gelooft dat hij met haar de ware liefde kan beleven.

Die avond is er een feest in het paleis. Pedrillo bedenkt een plan: hij zal Osman dronken voeren; dan kunnen ze met zijn allen ontsnappen. Het plan mislukt en Osman brengt de twee stellen voor de pasja.

Niet loyaal zijn aan je heerser is hoogverraad en daar staan martelingen en onthoofding tegenover. Osman verheugt zich op die straf die de volgende dag zal worden voltrokken. Maar in Selim Pasja woedt die nacht een strijd tussen zijn machtige en zijn spirituele kant. Als hij de volgende ochtend hoort dat Belmonte en Konstanze hun leven voor elkaar willen geven, ziet hij in wat ware liefde is en schenkt hij ze de vrijheid.

-
- 1 Osman – Lied: “Wer ein Liebchen” (*in Amsterdam*)
 - 2 Instrumentale entree Selim Pasja
 - 3 Dialoog: Konstanze & Selim Pasja
 - 4 Konstanze – Aria: “Ach, ich liebte, war so glücklich”
 - 5 Dialoog: Konstanze & Selim Pasja
 - 6 Selim Pasja – Aria: “Ne vakit”
 - 7 Dialoog: Konstanze & Selim Pasja
 - 8 Konstanze – Aria: “Martern aller Arten”
 - 9 Selim Pasja – Aria: “Sabret ki”
 - 10 Pedrillo – Aria: “Frisch zum Kampfe” (*in Utrecht*)
 - 11 Feestmuziek – Instrumentaal
 - 12 Osman & Pedrillo – Duet: “Vivat Bacchus” (*Fragment duet*)
 - 13 Pedrillo – Romance: “In Mohrenland gefangen war ein Mädels...” (*in Utrecht*)
 - 14 Osman – Aria: “O wie will ich triumphieren” (*in Amsterdam*)
 - 15 Dans – Kanun solo – instrumentaal
 - 16 Slotkoor: “Bassa Selim, lebe lange”

Gezongen

teksten

LIED OSMAN (in Amsterdam)

Wer ein Liebchen hat gefunden,
Die es treu und redlich meint,
Lohn' es ihr durch tausend Küsse,
Mach ihr all das Leben süße,
Sei ihr Tröster, sei ihr Freund.
Trallalera, trallalera.

Doch sie treu sich zu erhalten,
Schließ' er Liebchen sorglich ein:
Denn die losen Dinger haschen
Jeden Schmetterling, und naschen
Gar zu gern von fremdem Wein.
Trallalera, trallalera.

Sonderlich beim Mondenscheine,
Freunde, nehmt sie wohl in acht!
Oft lauscht da ein junges Herrchen,
Kirrt und lockt das kleine Närrchen,
Und dann Treue gute Nacht.
Trallalera, trallalera.

ARIE KONSTANZE

Ach ich liebte,
War so glücklich;
Kannte nicht der Liebe Schmerz.
Schwur ihm Treue,
Dem Geliebten,
Gab dahin mein ganzes Herz.
Doch wie schnell schwand meine

LIED OSMAN (in Amsterdam)

Wie een liefje heeft gevonden
dat het trouw en eerlijk meent,
beloon haar dan met duizend kussen
Maak haar dan het leven zoet,
wees haar trooster, wees haar vriend
Trallalera, trallalera!

Om haar trouw te laten blijven
sluit hij zijn geliefde op
Want als ze loslopen, die schepsels,
jagen ze iedere vlinder na en
proeven ze al te graag van vreemde wijn
Trallalera, trallalera!

Voor al bij maneschijn,
vrienden, houd haar dan goed in de
gaten
Vaak loert er dan zo'n jong ventje
Hij lonkt en lokt dat kleine dwaasje
en dan: trouw goedenacht!
Trallalera, trallalera!

ARIA KONSTANZE

Ach, ik had lief,
was zo gelukkig,
kende geen liefdesverdriet
Ik zwoer hem trouw,
mijn geliefde
en schonk hem heel mijn hart
Maar hoe snel verdween mijn

Freude,
Trennung war mein banges Los;
Und nun schwimmt mein Aug in
Tränen,
Kummer ruht in meinem Schoß.

ARIA SELIM PASJA

Ne vakit çevireceksin bana
yüzünü
Ne vakit açacaksın bana
gönlünü
Ne vakit, ne vakit
Sabır en acı ilaçmış ruhumu yakan
En derin yaralara sürülen bir keskin
merhem
Ne vakit vereceksin bana sözünü
Ne vakit söyle ey gönlümün sultanı
Ne vakit

ARIE KONSTANZE

Martern aller Arten
Mögen meiner warten.
Ich verlache Qual und Pein.
Nichts soll mich erschüttern,
Nur dann würd' ich zittern,
Wenn ich untreu könnte sein.
Laß dich bewegen,
verschone mich;
Des Himmels Segen
belohne dich!
Doch du bist entschlossen.
Willig unverdrossen
Wähl' ich jede Pein und Not.
Ordne nur, gebiete!

blijdschap
Scheiding werd mijn angstig lot
En nu zwemmen mijn ogen
in tranen,
verdriet rust in mijn schoot

ARIA SELIM PASJA

Wanneer zul je je gezicht naar mij
keren
Wanneer zul je je hart voor mij
openen?
Geduld is het bittere medicijn dat mijn
ziel verbrandt;
een scherpe zalf die op de diepste
wonden wordt gesmeerd
Wanneer zul je mij je woord geven
Wanneer, zeg het, oh sultan van mijn
hart
Wanneer, wanneer...

ARIA KONSTANZE

Martelingen van allerlei aard
staan mij nu te wachten
Ik lach om kwellingen en pijn
Niets zal mij overhalen
Alleen dan zou ik beven,
wanneer ik ontrouw zou zijn
Toe, bedenk je,
spaar mij
De hemelse zegen
zal je belonen
Maar je bent vastbesloten
Gewillig, zonder angst
kies ik voor pijn en ellende
Dus: beveel maar, gebied!

Lärme, tobe, wütel
Zulezt befreyt mich
doch der Tod!

ARIA SELIM PASJA

Bu kadın çıldırmış
Ne yaptığını bilmiyor
Bu kadın delirmiş
Ne dediğini bilmiyor

Bir hayalet uğruna
Kendinden geçmiş gibi
Aklı başından gitmiş
Hayattan vazgeçmiş gibi

Sanki bir uçurumun kenarında
Sesleniyor celladına
Hissediyor Azrailin nefesini
Aklı başında değil bunun

Şuursuz, âmâ, inatkâr
küstah, âsi, isyankâr
gâfil, serkeş, zâlim

Gönlümün sultanı olsun istedim
Tutsağı değil
Özgürce açan bir eşsiz lale
Hiç solmayan

Dili başka söyler, gözleri başka
Bilmiyorum, anlamıyorum
Bir işaret ver bana

Bulder, raas en bries maar!
Uiteindelijk word ik verlost
door de dood!

ARIA SELIM PASJA

Deze vrouw is gek geworden
Ze weet niet wat ze doet
Deze vrouw is krankzinnig
Ze weet niet wat ze zegt

Ter wille van een geest
Alsof ze buiten zichzelf is
Haar verstand is op hol geslagen
Alsof ze het leven heeft opgegeven

Alsof ze aan de rand van een
afgrond staat
Roept ze haar beul
Ze voelt de adem van Azraël
Ze is niet bij haar verstand

Onbewust, blind, koppig
Arrogant, opstandig, rebels
Onwetend, weerbarstig, wreed

Ik wilde dat ze de sultan van mijn hart
zou zijn niet een gevangene
Een unieke tulp die vrij bloeit
Nooit verwelkend

Haar tong spreekt anders dan haar
ogen
Ik weet het niet, ik begrijp het niet
Geef me een teken

Nasıl ki bir tohum toprağın altında
Sabırla beklerse filizleneceği günü
Nasıl ki beklerse açacağı çiçeği
Vereceği meyveyi

Göreceği Şems'in hayaliyle
Nasıl ki beklerse sabırla

O kara toprakta
O sonsuz karanlıkta

Ben de beklerim işte öyle
Terbiye eyler esen ruhumu
Dağlarım coşan nefsimi
Sabret ki ey Selim
Açsın aşkın çiçeği
Sabret ki ey Selim
Gelsin aşkın meyvesi

Sabırla işle aşk mücevherini
Her köşesini, her oyuğunu

Zoals een zaadje onder de grond
Geduldig wacht op de dag dat het zal
ontkiemen
Zoals het wacht op de bloem die het
zal worden
De vrucht die het zal dragen

Met het visioen van de zon die het zal
zien
Zoals het geduldig wacht

In die zwarte aarde
In die eindeloze duisternis

Zo wacht ook ik
Tot ik mijn zwalkende ziel heb
beteugeld
En mijn opstandige wil heb getemd
Heb geduld, oh Selim
Laat de bloem van de liefde bloeien
Heb geduld, oh Selim
Laat de vrucht van de liefde rijpen

Bewerk geduldig het juweel van de
liefde

Her nakşını, her süsünü

Elke steen, elk facet
Elke zetting, elk ornament

Sabret ki o gerçekten,
O gerçekten aşk olsun.

Heb geduld, zodat het echte
Ware liefde wordt

Sabret ki o gerçekten,
O, gerçekten aşk olsun.

Heb geduld, zodat het echte
Ware liefde wordt

ARIE PEDRILLO (in Utrecht)

Frisch zum Kampfe!
Frisch zum Streite!
Nur ein feiger Tropf verzagt.
Sollt' ich zittern?
Sollt' ich zagen?
Nicht mein Leben mutig wagen?
Nein, ach nein es sei gewagt!
Frisch zum Kampfe!
Frisch zum Streite!

ARIA PEDRILLO (in Utrecht)

Klaar voor het gevecht!
Klaar voor de strijd!
Alleen een slappeling mislukt
Moet ik sidderen, moet ik huiveren?
Niet mijn leven moedig wagen?
Nee, ach nee, het moet gewaagd
Alleen een slappeling mislukt
Klaar voor het gevecht!
Klaar voor de strijd!

ROMANZE PEDRILLO (in Utrecht)

In Mohrenland gefangen war
Ein Mädel hübsch und fein;
Sah rot und weiß, war schwarz von
Haar,
Seufzt Tag und Nacht und weinte gar,
Wollt' gern erlöset sein.

ROMANCE PEDRILLO (in Utrecht)

In Morenland gevangen, zat
een meisje lief en fijn;
zag rood en wit, was zwart
van haar
Ze zuchtte dag en nacht en hilde veel
Wilde zo graag bevrijd worden

Da kam aus fremdem Land daher
Ein junger Rittersmann;
Den jammerte das Mädchen sehr;
Jach, rief er, wag ich Kopf und Ehr,
Wenn ich sie retten kann.

Toen kwam uit een ver land aangereden
een jonge edelman
Hij had erg met het meisje te doen
'Ha,' riep hij, 'mijn hoofd en eer waag
ik om haar te kunnen redden!'

Ich komm zu dir in finstrer Nacht,
Laß, Liebchen, husch mich ein!
Ich fürchte weder Schloß nach Wacht;
Holla, horch auf, um Mitternacht
Sollst du erlöset sein.

Gesagt, getan;
Glock zwölfe stand
Der tapfre Ritter da;
Sanft reicht sie ihm die weiche Hand;
Früh man die leere Zelle fand;
Fort war sie, Hopsasa!

ARIE OSMAN (in Amsterdam)

O, wie will ich triumphieren,
Wenn sie euch zum Richtplatz führen
Und die Hälse schnüren zu;
Hüpfen will ich, lachen, springen
Und ein Freudenliedchen singen,
Denn nun hab' ich vor euch Ruh.

Schleicht nur säuberlich und leise
Ihr verdammten Haremsmäuse,
Unser Ohr entdeckt euch schon.
Und eh' ihr uns könnt entspringen,
Seht ihr euch in unsern Schlingen,
Und erhaschet euren Lohn.

SCHLUSSCHOR

Bassa Selim lebe lange!
Ehre sei sein Eigentum!
Seine holde Scheitel prange
Voll von Jubel, voll von Ruhm!

Ik kom naar je toe in de donkere nacht
Laat mij dan, liefje, snel naar binnen!
Ik vrees noch slot, noch wacht
Hola, hoor toe! Om middernacht
zul jij op vrije voeten zijn!

Zo gezegd, zo gedaan:
op klokslag twaalf
stond de dappere ridder daar
Zacht reikte hij haar tere hand
En leeg vond men haar cel, daarna
Weg was zij! Hopsasa!

ARIA OSMAN (in Amsterdam)

Ha, hoe zal ik triomferen
als ze jullie naar de galg brengen
en de stropen worden aangetrokken!
Huppelen zal ik, dansen, springen
en een vreugdeliedje zingen
Want dan heb ik voortaan rust!

Sluip maar voorzichtig en stil
jullie verdomde haremmuizen
Onze oren horen goed
En voordat jullie kunnen ontsnappen
zitten jullie al in de val
en krijg je je verdiende loon!

SLOTKOOR

Selim Pasja leve lang,
eer valt hem ten deel!
Mogen roem en jubel stralen
om zijn nobel hoofd

Biografieën

Artistieke staf

Frédérique Chauvet is dirigent en specialist in historische dwarsfluiten, met een passie voor theatermuziek, vooral die van Henry Purcell. Ze behaalde haar diploma dwarsfluit aan het Conservatorium van Versailles en vervolgde haar studie in Nederland, waar ze zich specialiseerde in historische uitvoeringspraktijk, koor- en orkestdirectie. Als fluitiste speelde ze met ensembles als de Taverner Players, Die Rheinische Kantorei en Concerto d'Amsterdam. Met haar Trio Il Galante won ze het Van Wassenauer Concours en haar Renaissancefluit-cd met het Attaignant Consort

kreeg een Diapason d'Or. Haar dirigeercarrière begon met opera's van Purcell, Monteverdi en Rameau. In 2000 richtte ze **BarokOpera Amsterdam** op, waarmee ze in Nederland en Frankrijk optreedt. Ze bracht succesvolle producties zoals Purcells *The Fairy Queen*, *King Arthur*, *The Tempest* en *Dido & Aeneas*, in samenwerking met regisseurs als David Prins en Sybrand van der Werf. Haar opname van Purcells *Cold Genius Aria* werd door BBC3 geprezen als een van de beste interpretaties. Ze dirigeerde in gerenommeerde theaters zoals het Théâtre de l'Athénée in Parijs en de Opéra de Reims. Ook werkte ze met het Nouvel Opéra de Fribourg voor Händels *Acis & Galatea*, dat later werd hernomen in het Operahuis van Massy. Chauvet brengt graag komische opera's uit de collectie van het Théâtre Français de La Haye, met werken van Offenbach, Boieldieu en Gluck. In 2021 dirigeerde ze *De Vuurtorenwachter*, een poëtische opera in gebarentaal. In 2024 toert ze met Purcells *A Fairy Queen* langs 20 Nederlandse theaters. Voor haar verdiensten in kunst en letterkunde werd ze in 2018 in Frankrijk geridderd als *Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres*.

Selim Doğru (1971) groeide op in Istanbul te midden van Turkse, Griekse, Armeense en Joodse burens en culturen. Deze multiculturele rijkdom neemt hij mee in zijn compositiewerken, waarin cross-overs van klassieke en hedendaagse muziek, barok, wereldmuziek, jazz, elektronica, draaiorgel en alle mogelijke combinaties daarvan een grote rol spelen. Doğru studeerde piano aan de Marmara Universiteit in zijn geboorteplaats. Aan het Amsterdams Conservatorium, de Hogeschool voor de

Kunsten in Utrecht en vervolgens aan het Rotterdams Conservatorium rondde hij studies klassieke en elektronische compositie af. Doğru schrijft klassiek-moderne muziekstukken voor bijzondere instrumentaties. Zijn werken zijn in binnen- en buitenland uitgevoerd in allerlei bezettingen, van symfonieorkest tot zigeunerband. Doğru ontwikkelde een multidisciplinaire werkwijze; de integratie van muziek, fotografie, video, poëzie, dans en vertelling resulteerde in de multimediale performance *Metamorfose*. *Metamorfose* was een multidisciplinaire voorstelling gebaseerd op het gelijknamige verhaal van Franz Kafka. Sindsdien zette hij deze lijn voort in diverse andere werken, waaronder *Medcezir / Eb en Vloed*, met het Axyz Ensemble en musici uit Turkije, *Escher over de Grens* met het Escher Ensemble, *Mensen Landschappen* met de gedichten van Nâzım Hikmet en Judith Herzberg en 'van Byzantion tot Istanbul' voor Holland Festival. In 2016 heeft Doğru zijn mini-opera "Walking in ignorance is a choice for those who find reality too hard to face" gecomponeerd, het libretto geschreven en de regie gedaan in opdracht van de Balie. Daarnaast heeft Doğru veel geschreven voor muziektheater, mime- en dansvoorstellingen. Hij heeft talloze orkestarrangementen gemaakt voor onder andere het ReisOrkest Arnhem, Nederlands Blazers Ensemble, Koperensemble van het Concertgebouworkest en het reART Ensemble. Selim Doğru is de artistieke leider van reART Collective en Arnhem ReisOrkest. Binnen deze organisaties ontwikkelt hij zijn multidisciplinaire en multiculturele visie verder, zoekend naar nieuwe artistieke vormen en verbindingen tussen disciplines, culturen en maatschappelijke ontwikkelingen.

Ezgi Köroğlu, afgestudeerd aan de IED Fashion & Textile school in Milaan (2011), heeft als designer gewerkt met prestigieuze modehuizen zoals Ferre tijdens de Milan Fashion Week. In Amsterdam combineert ze al negen jaar haar muziekcarrière met werk als kostuumontwerper en stylist voor opera's en theaters. Ze ontwierp onder meer kostuums voor Mozart's *Die Entführung aus dem Serail*, waarbij ze authentieke details en duurzaamheid benadrukte. Ezgi runde haar eigen merken, ODUN Design (productontwerp) en

Smile By Ezgi (juwelen), met focus op natuurlijke materialen. Haar specialiteit is karakterontwikkeling, waarmee ze een unieke brug slaat tussen klassiek en modern design.

Bülent Evren (1955, Isparta, Turkije) is een beeldend kunstenaar en conceptueel schilder, gevestigd in Amsterdam sinds 1979. Na zijn opleiding aan het Galatasaray Lycée en de EDC Parijs, volgde hij Ateliers '63 in Haarlem. Zijn werk werd vanaf de jaren '80 internationaal geëxposeerd in galeries en musea. Zijn kunst omvat drie fases: Neo Geo schilderijen (1982-1995), 'IJzer en Vuur'-silhouetten (1996-2004) en Griekse Goden-wandfiguren (2005-heden).

Evren ontwierp ook toneelbeelden, onder meer voor Theater RAST, waarmee hij primaire thema's als weerstand en bezwering uitdrukte. Zijn projecten verbinden abstracte vormen met culturele symboliek en maatschappelijke thema's.

Dirk Blom (1954) combineert decennia aan ervaring in lichtontwerp en theatereducatie, waaronder zijn zestienjarige docentschap aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Van 2002 tot 2012 was hij lid van het productiebureau Art Support, waar hij werkte aan projecten zoals Theater Oostpool, Cinekid Festival, Wereldhavendagen Rotterdam en 16 jaar de Nationale Herdenking op de Dam. Internationaal ontwierp hij voor Théâtre National de Chaillot (Parijs) en Berliner

Kammeroper. In 2014 richtte hij samen met Selim Doğru het reArt Collective op, waarmee hij innovatieve samenwerkingen initieerde. Als technisch producent en ontwerper blijft hij actief in theater- en muziekproducties, met een bijzondere focus op multidisciplinaire projecten en internationale podia.

Aafke de Vries studeerde dramaturgie en musicologie aan de Universiteit van Amsterdam. Zij houdt ervan theaterteksten te analyseren op betekenis en de vaak wat oudere verhalen te vertalen of te 'hertalen' naar een taal en vormtaal die voor mensen van nu aansprekend zijn. Naast het onderzoeken van de achtergronden van een stuk, waarbij geschiedenis, muziekgeschiedenis en kunstgeschiedenis een rol spelen, werkt zij als productiedramaturg: samen met de makers en uitvoerenden kijkt en denkt zij mee tijdens

het creatieve proces in de repetitieperiode. Aafke heeft meegewerkt aan heel verschillende voorstellingen, van locatietheater tot het maken van een nieuwe opera en is sinds 2023 verbonden aan BarokOpera Amsterdam.

Mark Toxopeus studeerde klassiek piano aan het Conservatorium van Amsterdam bij David Kuyken, waar hij in 2008 zijn Master-diploma behaalde. In 2004 won Mark een tweede prijs bij het Nationaal Concours van de Young Pianist Foundation. Sinds 2010 is hij pianist en arrangeur bij het Rodion Trio, bestaande uit klarinet, saxofoon en piano. Met zijn arrangementen kan het trio de meest uiteenlopende muziek spelen, waardoor er zeer verrassende programma's ontstaan. In 2013 won het ensemble de eerste prijs bij het Internationaal Kamermuziekconcours in Almere. Mark heeft arrangementen gemaakt voor verschillende groepen en ensembles, zoals Barokopera Amsterdam, Vocaal Talent Nederland en Syrène Saxofoonkwartet.

Nicky van Cleef studeerde in 2009 af aan de Fontys Dansacademie Tilburg, met een specialisatie Jazz/urban & moderne dans. Als uitvoerend danser is hij al jarenlang actief in diverse gezelschappen en producties, waaronder Opera Ballet Amsterdam (NL), Theater Basel (CH), Frankfurt Opera (DE), de Nederlandse Reisopera (NL), de Salzburger Festspiele (AT) en dansgezelschap Isabelle Beernaert (BE). Naast zijn uitvoerende danscarrière heeft Nicky zich verder ontwikkeld als dansdocent en

choreograaf, waarbij hij zijn ervaring en artistieke visie inzet voor verschillende producties en projecten. Voor *Mozarts Ontvoering uit de Harem* creëerde hij de choreografie in samenwerking met Selim Doğru en danseres Ayşe Nur Sallı. Daarnaast is hij voor deze voorstelling actief als productie leider.

Caroline Heller volgde een opleiding tot kleermaker aan de Meesteropleiding Coupeur in Amsterdam. Na voor verschillende ateliers in de culturele sector gewerkt te mogen hebben, veranderde zij van richting en volgde de Bachelor Aarde, Economie en Duurzaamheid aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Momenteel volgt ze aan Universiteit Utrecht de Master Energy Science. De creativiteit van opera en wetenschap vormt voor haar de perfecte combinatie.

Artiesten

Tinka Pypker behaalde in 2019 haar bachelor diploma aan het Koninklijk Conservatorium, summa cum laude, met de Fock Medaille in herkenning van het beste eindexamen dat jaar. Tijdens haar studie specialiseerde ze zich ook in oude muziek bij gerenommeerde specialisten. In 2021 studeerde ze af aan de Dutch National Opera Academy met de rol van Rosalinde in Die Fledermaus. Ze debuteerde bij De Nationale Opera in Amsterdam en werkte daarna twee jaar bij de Internationale Operastudio van Oper Köln, waar ze rollen

vertolkte in o.a. Peter Grimes, Der Zwerg, en Romeo und Julia. In 2021 was ze finalist in het prestigieuze Internationaal Vocalisten Concours. Ze won diverse prijzen, waaronder de eerste prijs bij het VCL-Concours in 2024, en bracht in datzelfde jaar haar debuutalbum Les chemins met pianist Maurice Lammerts van Bueren uit.

De Nederlandse tenor **Jacques de Faber** studeerde aan conservatoria in Maastricht (Axel Everaert), Rome (Anna Maria Ferrante) en Utrecht (Jon Thorsteinsson). Hij zong bij het Brussels Operette Theater, De Nederlandse Reisopera, Opera Nijetrijne, M31 in samenwerking met de DNO. Bij Opera Zuid heeft hij de meeste rollen op zijn naam staan, onder andere Yamadori in *Madama Butterfly* (Puccini), Douphol in *La Traviata* (Verdi), Le Dancaïre in *Carmen* (Bizet), Dr. Blind in *The Fledermouse* (Strauss jr.), Max in *Fantasio* (Offenbach), Monostatos in *Die Zauberflöte* (Mozart) en Dormont / Commissario in *La Scala di Seta / Il Signor Bruschino* (Rossini). Afgelopen seizoenen zong hij bij de Barokopera Amsterdam in *L'Ivrogne Corrigé* (Glück), *De Ontmaskering van Peter de Grote* (met muzikale hoogtepunten van Grétry, Donizetti en Lortzing) en de rol van Microscope in *Een Reis naar de Maan* (Offenbach).

Bariton **Sinan Vural**, afkomstig uit Ankara, Turkije, heeft gestudeerd aan het conservatorium in Enschede en aan de Dutch National Opera Academy in Amsterdam. Hij heeft rollen gezongen in een groot aantal operaproducties bij Holland Opera, World Opera Lab, Opera Spanga en Opera Nijetrijne, in opera's variërend van oude muziek tot hedendaags. Daarnaast is hij vaak te horen als solist in oratoriumrepertoire, met name de Matthäus- en Johannespassies en het *Weihnachtsoratorium* van Bach, de *Petite Messe Solennelle* van Rossini en het *Requiem* van Brahms. Hij geeft ook regelmatig liedrecitals o.a. met pianisten Vaughan Schlepp en Abigail Richards. Sinds 2014 is hij hoofdvakdocent zang aan de Fontys Academy of Music and Performing Arts in Tilburg en sinds 2021 docent zangmethodiek aan het Conservatorium van Amsterdam.

Wiebe-Pier Cnossen (bariton) studeerde in 1998 af als Jazz-zanger aan het Koninklijk Conservatorium. Hierna vervolgde hij zijn zangstudie op de klassieke afdeling van hetzelfde conservatorium. In 2003 studeerde hij af voor zijn Master's aan de Nieuwe Opera Academie. Hij volgde master classes bij o.a. Christina Deutekom, Mark Tucker en Ian Bostridge. Was solist bij o.a. De Nederlandse Opera, De Nationale Reisopera, Het Orkest van de Achttiende

Eeuw, het Residentie Orkest, het Doelen Ensemble, Holland Opera en bij verschillende gezelschappen in Europa. Hij vertolkte onder andere de rollen Almaviva en Figaro in *Le Nozze di Figaro* (Mozart) de titelrol in *Don Giovanni* (Mozart), Escamilio in *Carmen* (Bizet), Germont in *La Traviata* (Verdi), Alfio in *Cavalleria Rusticana* (Mascagni), en Pizarro in *Fidelio* (Beethoven). Ook speelde hij in vele hedendaagse opera's. Wiebe-Pier Cnossen geeft les op het Conservatorium van Amsterdam sinds 2010 en doet dat op de afdeling waar hij zijn eerste passie voor muziek vond, de Jazz.

Instrumentalisten

Uğur Akbaba is kanunspeler, en leidt als dirigent het Harmonie Turkse Muziek Koor. Bekend om zijn geavanceerde techniek en virtuositeit, combineert hij een verfijnde stijl met expressieve interpretaties. Zijn improvisatievermogen stelt hem in staat om spontane en diep emotionele uitvoeringen te creëren, wat zijn diepgaande begrip van de Turkse makam-muziek toont. Gepassioneerd door het behoud en de promotie van

traditionele muziek, arrangeert en speelt hij zowel klassieke als hedendaagse stukken en verkent hij de grenzen van de kanunkunst. Hij werkt actief samen met muzikanten uit diverse achtergronden, wat zijn muzikale expressie verrijkt.

22 producties

sinds 2000

- 2024/25 *A Fairy Queen* van Purcell
- 2022/23 *Reis naar de Maan* van Offenbach
- 2021/22 *De Vuurtorenwachter* van Händel, Purcell & Monteverdi
- 2019/20 *Queen Mary* van Purcell
- 2018/19 *De Onmaskering* van Peter de Grote van Donizetti,
Lortzing & Grétry
- 2017/18 *King Arthur* van Purcell
- 2016/17 *Acis & Galatea* van Händel
- 2015/16 *Don Giovanni, 1815* van Mozart, Castil-Blaze & Kalkbrenner
- 2014/15 *Händel Revue* van Händel & Pergolesi
- 2013/14 *Dido & Aeneas, Liefde & Hel* van Purcell, Rameau & Lully
- 2012/13 *Purcell Gala II*
- 2011/12 *L'Ivrogne Corrigé* van Gluck
- 2010/11 *King Arthur* van Purcell
- 2009/10 *Purcell Gala I*
- 2008/09 *Le Nozze di Figaro* van Mozart
- 2007/08 *Opéras-comiques à la Belle Epoque* van Offenbach & Massé
- 2006/07 *A Tempest* van Purcell
- 2005/06 *Ma Tante Aurore* van Boiieldieu
- 2003/04 *King Arthur* van Purcell
- 2002/03 *The Fairy Queen* van Purcell
- 2001/02 *Le Violoneux, légende bretonne & Tromb'Al-ca-zar* van Offenbach
- 2000/01 *Alceste* van Händel

Dank aan onze Vrienden voor hun kostbare steun!

BarokOpera koestert de band met haar publiek, ook buiten de voorstellingen.
Wilt u onze nieuwsbrief ontvangen of Vriend van BarokOpera worden?

Meer informatie vindt u bij onze gastheer/vrouw of op
www.barokoperaamsterdam.com/word-vriend-van-barokopera

Het bestuur van BarokOpera Amsterdam:

Gerard Wolters, **voorzitter**

Rob Wansink, **penningmeester**

Mischa Ros, **secretaris**

Bert Trenning, Marianne Wiersma, Selda van Geene, Jessica Meyer,
algemene leden

Colofon

Vormgeving Modern Story Studio/Maartje de Groot

Fotografie Jaap Kroon

Veel dank aan Sabine Huls, Bert Trenning, Frerick Den Haan, Arjan Terwiel,
Ella Kruzinga, Selisa Doğru, Martin van der Gaag voor hun inbreng bij deze
productie.

Bijzonder dank aan

Gerolf Slot, mede-oprichter van BarokOpera Amsterdam en
25 jaar lang zakelijk leider

BarokOpera Amsterdam
Singel 74 c
1015 AC Amsterdam

www.barokopera.nl